

Nationalt sprøjteforbud på sårbare grundvandsdannede områder

Alternative veje når grænseværdi regulering ikke virker

24. august 2026

Status på den målrettede beskyttelse

Status

69 kommuner har indberettet indsatsplaner (indberetningen er lovpligtig siden feb. 2024)

13.270 ha beskyttet mod sprøjtemidler, 5.112 ha heraf også mod kvælstof

Dermed er ca. 2,1 pct. af arealerne, hvor kommunerne har ansvar for beskyttelsen, reelt beskyttet

Tabel 1 – Arealopgørelser af aftaleområder for grundvand (Opgjort i ha pr 01/07 2026)

Restriktionstype	Gennemført	Planlagt/under udarbejdelse
Aftaleområder (Total)	13279	7824
Aftaleområder beskyttet mod pesticider*	13189	7807
Aftaleområder beskyttet mod kvælstof	5112	2145
Aftaleområder (andre arealrestriktioner)	93	17

Ekstern evaluering viser

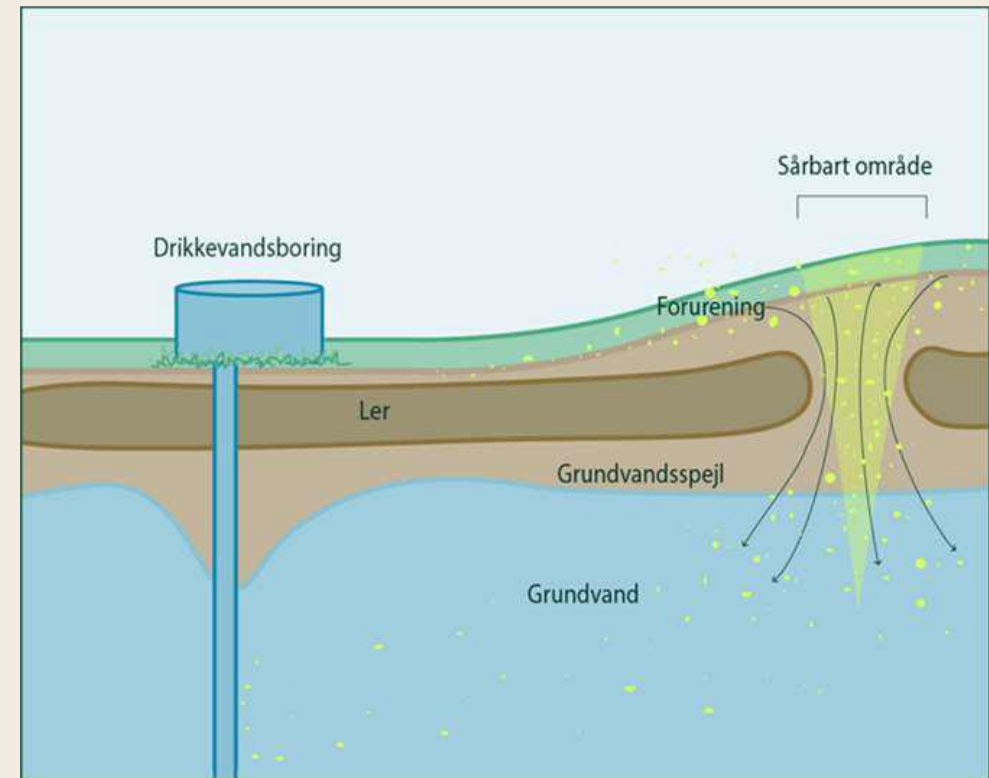
1. Ikke højt prioriteret lokalpolitisk og modstand fra interessenter
2. Indsatsplanerne er ikke et aktivt værktøj hos kommunerne
3. Den nuværende regulering af arealrestriktioner er administrativt tung

Sårbare Grundvandsdannede områder (SGO)

Kriterier for sårbare grundvandsdannende områder (SGO)

1. Transporttid: Tid, det tager for infiltreret vand at nå fra jordoverfladen til grundvandsmagasiner og almene vandforsynings indvindingsboringer.
2. Grundvandsdannelse: Mængden af nedbør, som når fra jordoverfladen til grundvandsmagasiner og almene vandforsynings indvindingsboringer.
3. Sandsynlighed for grundvandsdannelse: Sandsynlighed for, at der sker grundvandsdannelse sfa. nedbør for det givne område.

Udfordringen i SGO

Godkendelsesordning for sprøjtemidler tager ikke højde for anvendelse i særligt sårbare områder

- Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)
- Sårbare Grundvandsdannende Områder (SGO)

Tilbagetrækning af godkendte sprøjtemidler viser, at der løbende opstår ny viden om skadelige effekter

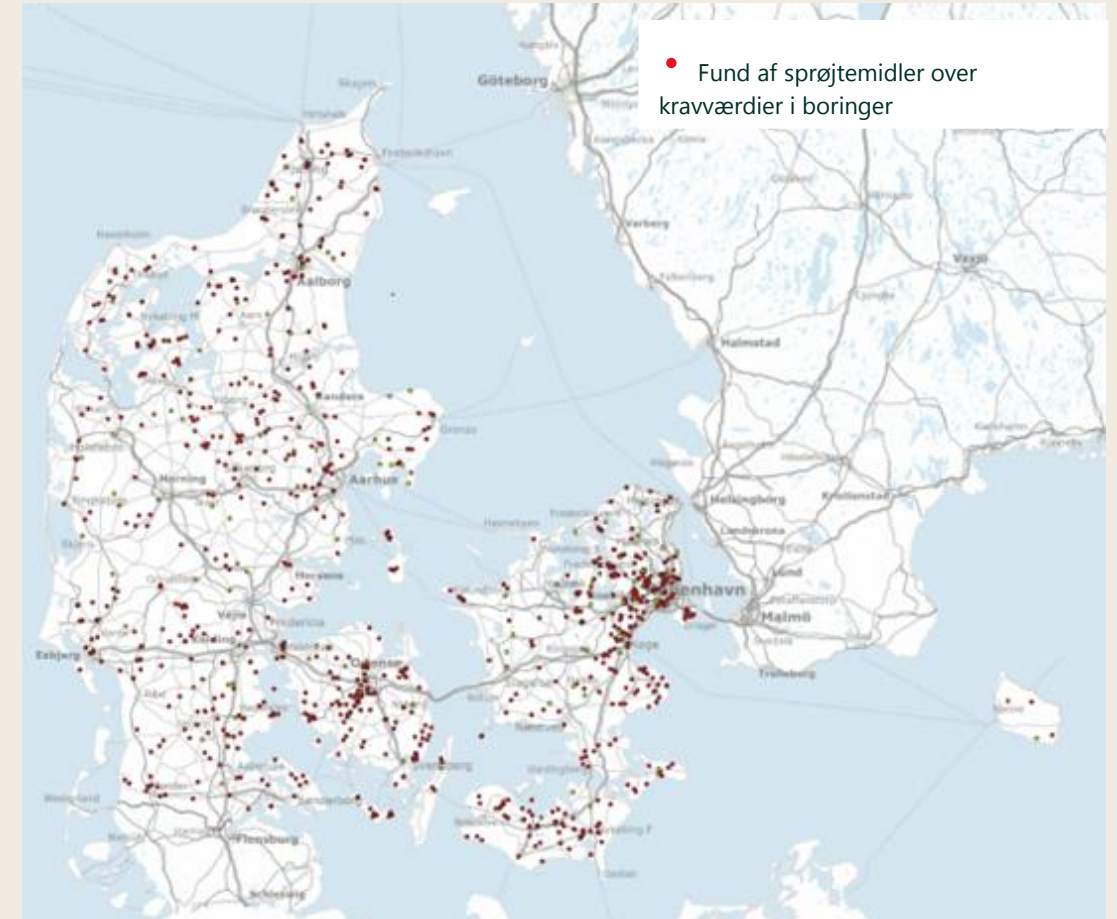
- 2026: To sprøjtemidler anvendt i rapsmarker med aktivstoffet propyzamid
- 2025: 33 sprøjtemidler, der danner PFAS-stoffet TFA
- 2023: Tre sprøjtemidler, der danner nedbrydningsstoffet DMS og DMSA

Dansk tilgang til beskyttelse af grundvand har siden 1992 været baseret på en generel beskyttelse (pesticidforordningen og dansk godkendelsesordning) og en **målerrettet** beskyttelse (kommunernes indsatsplanlægning, BNBO mv.)

Regeringsgrundlag:

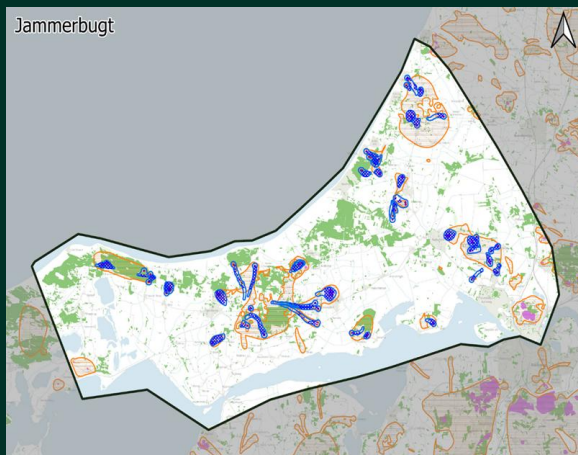
- **Nationalt sprøjteforbud på de sårbare grundvandsdannende områder, der også omfatter slam og forurennet jord.**
- **Nedsætte en ekspertkommission, der skal komme med anbefalinger til håndtering af de andre grundvandstruende forureninger på de sårbare grundvandsdannende områder, heraf som følge af generationsforureninger.**
- **Det nationale sprøjteforbud vil ramme de enkelte grundejere forskelligt, idet udgangspunktet for alle er, at man vil kunne anvende jorden på anden vis. Det må forventes:**
 1. **Et vist overlap med jorde, der skal omlægges, som følge af den grønne trepart**
 2. **At der er bedrifter, der ikke vil blive berørt i større omfang**
 3. **At nogle bedrifter vil blive påvirket i et omfang, hvor det vil være nødvendigt med omlægningsstøtte f.eks. til skov eller økologi**
 4. **At nogle bedrifter vil blive berørt i så stort omfang, at der vil være behov for kompensation for at undgå ekspropriation. Regeringen vil udarbejde en ordning herfor.**

Sårbare Grundvandsdannende områder (SGO)

Sårbare grundvandsdannende områder

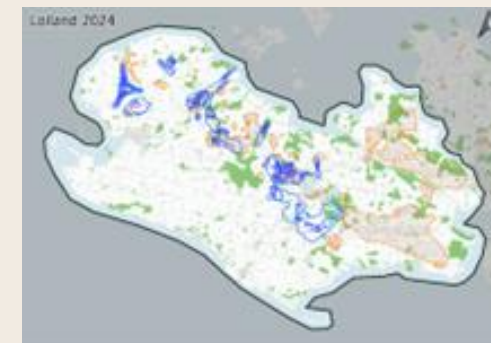
- På landsplan forventes de sårbare grundvandsdannende områder at dække 255.000-280.000 ha, hvoraf ca. 135-150.000 ha er beliggende på landbrugsjord. Ca. 40 pct. af arealet er kortlagt.
- Heraf dyrkes [ca. 35.000] økologisk eller med permanent græs. [Ca. 34.000] ha er i byzone og [4000] ha skov uden dyrkning.
- Alle tallene er under konsolidering

Kortlægningen er færdiggjort i følgende områder:

Fyn, Mølleåen og Jammerbugt, Herlev Glostrup, Lolland, Nykerblokken, Frederikshavn, Viborg, Næstved, Rød-ding-Tiset, Sydsjælland, Støvring og Silkeborg Nord, Als, Bogø, Faxe-Stevns, Helnæs, Helsingør, Kibæk, Langå, Odsherred, Orø, Ringkøbing-Skjern, Ringsted, Slagelse Nord, Ærø og Århus Vest.

Nye områder på vej.

Sårbare grundvandsdannende områder findes som et lag i Danmarks Arealinformation.

